

LUND UNIVERSITY

Remissyttrande: Förslag om enklare och snabbare hantering av amorteringsunderlag

Dryselius, David

2023

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Dryselius, D. (2023). Remissyttrande: Förslag om enklare och snabbare hantering av amorteringsunderlag.

Total number of authors:
1

Creative Commons License:
Ospecificerad

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

Remiss: Förslag om enklare och snabbare hantering av amorteringsunderlag

FI dnr 23-9164

Juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet, som har beretts tillfälle att yttra sig över rubricerade förslag, får härmed avge följande yttrande. Yttrandet har utarbetats av universitetslektor David Dryselius.

Juridiska fakulteten tillstyrker promemorians ändringsförslag, med de justeringar som framgår nedan. Generellt är tanken bakom förslaget bra, och om det minskar låntagares inlåsningsproblem och på samma gång ökar konkurrensen på bolånemarknaden kommer det att gynna kunderna. Detta är mer angeläget med tanke på att låntagarna i dessa fall är privatpersoner, och att detta slags lån ofta är gäldenärernas största.

Däremot bygger förslaget på vissa förutsättningar. Dessa förutsättningar är inte alldeles självklara, utan kan i stället skapa merkostnader. I slutänden riskerar dessa kostnader att läggas på samma målgrupp som förslaget var tänkt att underlätta för.

En väsentlig förutsättning för förslagets effekter – att låntagarna söker sig mot långgivare med bättre villkor – är att uppgifterna i amorteringsunderlaget alltid stämmer. Det gör de antagligen för det mesta, men om kunderna byter bank oftare ökar också risken att de kommer att amortera till fel mottagare. Risken ökar än mer om amorteringen sker nära inpå att kunden byter bank. I så fall kan invändnings- eller legitimationsproblem uppstå mellan gäldenären och tidigare och nuvarande långgivare, till exempel om låntagaren av misstag har betalat till den tidigare långgivaren några dagar innan fordran överläts eller att låntagaren av misstag betalar till den tidigare långgivaren några dagar efter att fordran har överlåtits.

I NJA 2010 s. 467, där gäldenären var privatpersoner som hade tagit lån med sin bostadsrätt som säkerhet, använde Högsta domstolen inte den då gällande konsumentkreditlagen. Domstolen förklarar inte varför den inte gör det, trots att förutsättningarna – privatpersoner som lånar pengar av en finansföretag – antyder att konsumentkreditlagen borde tillämpas. Antagligen beror detta på artikel 2 i direktivet som lagen (både den gamla och den nuvarande) bygger på. Artikeln bör läsas som att den undantar sådana krediter som har en bostadsrätt som säkerhet.¹ I och med att direktivet och därmed lagen inte ska tillämpas, innebär det att skuldebrevslagen gäller, främst 15 och 16 §§.

1. Munukka, J. (2010), Är orderskuldebrev negotiabla? Höjd godtroströskel vid förvärv av löpande skuldebrev. Juridisk Tidskrift vid Stockholms universitet, s. 472.

Enligt den regel som Högsta domstolen skapade i 2010 års fall, måste borgenärerna – för att vara i god tro om bland annat en betalningsinvändning – fråga och få bekräftat av gäldenären att han eller hon inte har någon invändning mot den aktuella skulden. Den borgenär som inte gör detta kommer inte att drabbas av några transaktionskostnader för en sådan undersökning men i stället står de risken för att invändningen kommer att bli bestående, eftersom förvärvaren var i ond tro vid förvärvet.

När NJA 2010 s. 467 kom var vissa oroade över att de kostnader som dessa åtgärder innebar för de borgenärer som utförde dem skulle överföras på gäldenärskollektivet, till exempel genom högre räntor eller avgifter. Det är emellertid oklart om det blev så. Däremot syftar det nu aktuella förslaget att öka rörligheten hos kunderna. Detta kommer – allt annat lika – att öka risken för invändningsproblem, eftersom dessa problem uppstår just när fordringar överläts. Och med fler överlåtna fordringar uppkommer problemen oftare. Risken finns därför, även om den är svår att förutsäga, att kundernas rörlighet har ett pris, vilket samtliga kunder får vara med och betala.

Vad gäller regeltextern i förslaget är den onödigt komplicerad. Juridiska fakultetsstyrelsen antar att Finansinspektionen också vill göra tydligt att låntagaren ska kunna ansöka elektroniskt. Detta verkar inte vara ett lika stort problem som att långgivaren tar för lång tid att skicka underlaget. Dessutom står det inte i 10 a § hur processen startar, men man får anta av bestämmelsen att den utgår från att låntagaren begär uppgifterna från sin långgivare. Det är också det upplägget som promemorian har, eftersom den skriver att låntagaren ska kunna begära sitt underlag elektroniskt (och på andra sätt). Men detta kan formuleras på ett enklare sätt. Juridiska fakultetsstyrelsen ser därför att man hellre formulerar förslaget på detta sätt:

10 a § Uppgifterna i 10 § ska kunna begäras och lämnas elektroniskt eller på andra lämpliga sätt. Uppgifterna ska lämnas så snart som möjligt.

Juridiska fakultetsstyrelsen menar att det bör stå ”eller” i stället för ”och”. Den vanliga innebörden av eller är det som ibland skrivs som och/eller, vilket antagligen är det utredningen menar. Annars är risken att förslaget kan tolkas som att informationen måste lämnas både elektroniskt och på annat sätt, och det är antagligen inte det man menar.

För kravet på skyndsamhet noterar Juridiska fakultetsstyrelsen att utredningen omväxlande använder ”så snart som möjligt” och ”så snart det är möjligt”. Om utredningen anser att dessa uttryck är samma sak bör samma uttryck användas genomgående. ”Så snart som möjligt” förekommer oftare i promemorian, och då bör den versionen också stå i bestämmelsen.

Enligt delegation

David Dryselius